

ZBIGNIEW HOŁDA

ur. 1950; Ełk

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	Lublin, PRL, MO, ORMO, ZOMO, SB

MO, ORMO, ZOMO, SB

MO to Milicja Obywatelska, której ludzie nie lubili. ORMO to było formalnie chyba stowarzyszenie Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej, niektórzy do tego należeli. To było bardzo źle widziane, tak że jakiś student, który był ormowcem, był od razu przekreślany. Ale były chyba instytucje i zakłady pracy, gdzie tych ormowców było sporo. Idea może nie była głupia teoretycznie, tak jakby wolontariusze, którzy w patrolach chodzą z milicjantami – tego typu mogło być, prawda, czyli idea wcale nie musiała być głupia. Ale ludzie nie lubili milicji, to nie lubili ORMO.

Nie wiem, kiedy SB formalnie wyodrębniono, bo to była Milicja Obywatelska, jakieś takie wydziały: I, II, III, IV, V, VI, MSW, departamenty, wydziały, chyba w [19]83 roku w ustawie o urządzie Ministra Spraw Wewnętrznych i podległych mu organach. Na pewno to było tak, że w [19]55 roku czy [19]54 w jesieni zlikwidowano Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego i [Komitet do spraw] Bezpieczeństwa Publicznego [jako niezależną administrację i przyłączono go do] Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Po [19]56 roku tu nastąpiły zmiany, na miejsce Urzędu Bezpieczeństwa przyszła Służba Bezpieczeństwa, mówiąc najogólniej. Przed [19]56 rokiem to była jawnie przestępcza grupa – to UB. Po [19]56 Polska Ludowa, jaka by ona nie była, stała się bardziej praworządna. Służba Bezpieczeństwa nie eksponowała swojej działalności przecież, dopiero jawniej, czy jawnie, musiała podjąć działalność w roku [19]80, [19]81, w stanie wojennym później. To były czasy, gdy Służba Bezpieczeństwa była bardziej widoczna z natury rzeczy. Przedtem kryła się tak jak cenzura, tak można powiedzieć. [Siedziba ORMO to] Wojewódzka Komenda ORMO, to się tak chyba nazywało. To pewnie było przy Narutowicza. A SB miała tam siedzibę, gdzie były budynki MO, czyli w Lublinie przy Narutowicza przede wszystkim Służba Bezpieczeństwa miała swoje biura.

A ZOMO to były specjalne zwarte oddziały Milicji Obywatelskiej do tłumienia rozruchów i tak dalej, takie trochę zmilitaryzowane, tak to mniej więcej wyglądało.

Data i miejsce nagrania	2008-12-19, Lublin
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"